

वडिगाड गाउपालिका आर्थिक ऐन, २०७५

वडिगाड गाउँपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक

प्रस्तावना: वडिगाड गाउँपालिका आर्थिक वर्ष २०७५/२०७६ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम वडिगाड गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस ऐनको नाम “आर्थिक ऐन, २०७५” रहेको छ ।
(२) यो ऐन २०७५ साल श्रावण १ गतेदेखि वडिगाड गाउँपालिका क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।
२. **सम्पत्ति कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (१) बमोजिम एकिकृत/ सम्पत्ति कर/घरजग्गा कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
३. **भूमि कर (मालपोत):** गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका जग्गामा त्यस्तो जग्गाको उपभोगका आधारमा अनुसूचि (२) बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । (एकीकृत सम्पत्ती कर लगाएको अवस्थामा भूमि कर नलाग्ने)
४. **घर जग्गा बहाल कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै वा आंशिक तवरले बहालमा दिएकोमा त्यस्तो बहाल रकममा अनुसूचि (३) बमोजिम घर जग्गा बहाल कर लगाइने र असूल गरिनेछ ।
५. **व्यवसाय कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा अनुसूचि (४) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
६. **जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु वाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिड, प्वाँख, छाला जस्ता बस्तुको व्यवसायिक कारोवार गरेवापत अनुसूचि (५) बमोजिमको कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
७. **सवारी साधन कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूचि (६) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने छ र उक्त कर सम्बन्धित प्रदेशले असुल गरी अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय तहको विभाज्य कोष मार्फत् गाउँपालिका संचित कोषमा बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ ।
८. **विज्ञापन कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूचि (७) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । यसरी कर संकलन गर्दा अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम

सम्बन्धित प्रदेशले निर्धारण गरेको विज्ञापन कर समेत संकलन गरी प्रदेश विभाज्य कोषमा राजश्व बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ।

९. **मनोरञ्जन कर:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरञ्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूचि (८) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ। यसरी कर संकलन गर्दा अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशले निर्धारण गरेको विज्ञापन कर समेत संकलन गरी प्रदेश विभाज्य कोषमा राजश्व बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ।
१०. **बहाल बितौरी शुल्क:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र आफुले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका हाट बजार, पसल वा सरकारी जग्गामा अनुसूचि (९) मा उल्लेख भए अनुसार बहाल बितौरी शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।
११. **पार्किङ शुल्क:** गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसूचि (१०) बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।
१२. **ट्रेकिङ, कोयोकिड, क्यानोइङ, बन्जी जम्पिङ, जिपफ्लायर र च्याफ्टीङ शुल्क:** गाउँपालिका आफ्नो क्षेत्रभित्र ट्रेकिङ, कायोकिड, क्यानोइङ, बन्जी जम्पिङ, जिपफ्लायर र च्याफ्टीङसेवा वा व्यवसाय संचालन गरेवारत अनुसूचि (११) बमोजिमको शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।
१३. **सेवा शुल्क, दस्तुर:** गाउँपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूचि १२ मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचिमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।
१४. **पर्यटन प्रवेश शुल्क:** गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र निर्माण गरेका उद्यान, पार्क, चिडियाखाना, ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक सम्पदा, संग्राहलय जस्ता सम्पदा उपयोग गरे वापत पर्यटकहरूबाट अनुसूची १३ मा उल्लिखित दरमा पर्यटन प्रवेश शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।
१५. **कर छुट:** यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरूलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिइने छैन।
१६. **कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि:** यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ।

अनुसूची - १

सम्पति कर(घर कर)

क्र.सं.	विवरण	करको दर रु.	कैफियत
१.	छाप्रो,फुसको छााना भएको कच्चि घर प्रति बर्ष	५०/-	
२.	टिन, स्लेट हुंगा, ट्यालको छााना भएको कच्चि घर प्रति बर्ष	२००/-	
३.	RCC घर ५ कोठा सम्मको प्रति बर्ष	३००/-	
४.	RCC घर १० कोठा सम्मको प्रति बर्ष	४००/-	
५.	RCC घर १० कोठा भन्दा माथिको प्रति बर्ष	७००/-	

अनुसूची -२

भूमिकर(मालपोत):

खर्बाड, राडदिफाँट, राक्से, छमदुङ्ग, जोगीबगर, ग्वालीचौर, खुर्ताल, रिखेटारी, टारी, खहरे, ताल, ठुलाखेत, दांगचौर, खार, खौलार, ठुलाबेसी, चितचौर, छिसफाँट, ठुलाचौर, सानोचौर, मार्के, खाल, धार्डीरीफाँट, भिमगाड, टोपगाडे, दिच्छे, सिमलचौर,दोबाटा, ठाम्काडाँडा, डाँडागाउँ, मैदले, गौराबारी, एकबाघे, बन्जारे, मजुवा, दर्लिंग खोला र यस क्षेत्रको आसपासको खेत साथै मध्य पहाडी लोक मार्गको दायौँबायौँमा पर्ने जग्गाको निम्न अनुसार मालपोत दर कायम गर्ने ।

क्र.सं.	विवरण	करको दर रु.	कैफियत
१.	न्यूनतम	५०/-	
२.	५ रोपनी सम्म प्रति रोपनी	६०/-	
३.	१० रोपनी सम्म प्रति रोपनी	७०/-	
४.	१० रोपनी भन्दा माथि प्रति रोपनी	८०/-	

माथि उल्लेखित क्षेत्र भित्र नपर्ने यस गाउँपालिकाको सिमा भित्रको सम्पूर्ण जग्गामा निम्न अनुसार मालपोत दर कायम गर्ने ।

क्र.सं.	विवरण	करको दर रु.	कैफियत
१.	न्यूनतम	२०/-	
२.	२० रोपनी सम्म प्रति रोपनी	१०/-	
३.	४० रोपनी सम्म प्रति रोपनी	१५/-	
४.	६० रोपनी सम्म प्रति रोपनी	२०/-	
५.	६० रोपनी भन्दा माथि प्रति रोपनी	२५/-	

प्रत्येक बर्ष मालपोत नबुझाउने व्यक्तिलाई प्रति बर्ष १०%का दरले मालपोत जरीवाना थप्दै लगिने छ ।

अनुसूची -३

घर **जग्गा** बहाल कर:- यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र घर,जग्गा, टहरो, छाप्रो, पसल, ग्यारेज, गाडी, मेसिनरी औजार, डोजर, लगाएत निर्माणका साधन लगाएत र अन्य साधनहरु भाडामा लगाएमा भाडा रकमको १०%बहाल कर लाग्ने छ ।

अनुसूची -४

ब्यवसाय कर:-

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको व्यवसायमा निम्न अनुसार कर लाग्ने छ ।

क्र.स.	विवरण	करको दर रु.	कैफियत
१	चिया,नास्ता,सामान्य किराना पसल, सामान्य कस्मेटिक पसल	५००/-	
२	रेस्टुरेन्ट, होटेल, बार	२०००/-	
३	खाध्यान्न पसल, किराना पसल	२०००/-	
४	तयारी पोसाक तथा काँचो कपडा पसल	२५००/-	
५	स्टेसनरी तथा खेलकुद सामग्री पसल	१०००/-	
६	मासु पसल	१०००/-	
७	बाल काट्ने सैलुन	१०००/-	
८	ब्युटी पार्लर	२०००/-	
९	निर्माण सामग्री पसल	२५००/-	
१०	भाँडा पसल	२५००/-	
११	मोटर साइकल वर्कशप	२०००/-	
१२	जिप.बस, ट्रक, ट्रयाक्टर वर्कसप	३०००/-	
१३	सामान्य औषधि पसल	१०००/-	
१४	ल्याव, एक्सरे सहितको औषधि	३०००/-	
१५	सुनचाँदी पसल (सानो)	२०००/-	
१६	सुनचाँदी पसल (ठुलो)	३०००/-	
१७	मदिरा तथा सुर्तीजन्य पसल	४०००/-	
१८	सामानको थोक बिक्रेता (गल्ला तथा किराना)	५०००/-	
१९	टेलरिंग पसल	१०००/-	
२०	निर्माण ब्यवसायी (ग र घ)	३०००/-	

२१	निर्माण ब्यबसायी (ख)	१००००/-	
२२	निर्माण ब्यबसायी (क)	२५०००/-	
२३	ग्रिल उद्योग	३०००/-	
२४	फर्निचर उद्योग तथा ब्यबसाय	३०००/-	
२५	खाद्य उद्योग (समोसा, पाउरोटी, चाउमिन, चाउचाउ)	२०००/-	
२६	लघु जल बिद्युत आयोजना प्रति किलो वाट	१५०/-	
२७	कुटानी पिसानी मिल	१०००/-	
२८	कुटानी पिसानी पेलानी मिल	१५००/-	
२९	क्रसर उद्योग	२५०००/-	
३०	अन्य उद्योग	१०००/-	
३१	ईटा तथा ब्लक ब्यबसाय	५०००/-	
३२	अन्य उद्योग तथा ब्यबसाय	२०००/-	
३३	माछा मार्ने अनुमति	१०००/-	

अनुसूची -५

दफा ६ संग सम्बन्धित

- क) जडीबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर: गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडीबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानुनले निषेध गरिएको जिवजन्तु वाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जिवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता वस्तुको ब्यबसीयक कारोबार:-
- ख) बडिगाड गाउँपालिका भित्रका कवाडी वस्तुमा न्यूनतम रु.१,५०,०००/-मा ठेक्का आव्हान गर्ने ।
- ग)

क्र.स.	विवरण	करको दर रु.	कैफियत
१	गाई, भैसी, रागो	प्रति गोटा ५००/-	गा पा बाहिर लैजादा
२	भेडा, बाख्रा, वोका आदि	प्रति गोटा १०१/-	

अनुसूची -६

सवारी साधन कर:

वार्षिक सवारी कर

क्र.स.	विवरण	करको दर रु.	कैफियत
१	मोटर साइकल/स्कुटर	२००/-	
२	जिप/कार/भ्यान/पिकअप	५००/-	
३	मिनी बस/मिनी ट्रक/ट्रयाक्टर	७५०/-	
४	बस/ट्रक/टिपर/ट्रेलर	१०००/-	
५	टायरवाला मेसिन (JCB)	५०००/-	
६	चेनवाला एक्साभेटर PC २०० मुनिको	८०००/-	
७	चेनवाला एक्साभेटर PC २०० माथिको	१००००/-	

पटके सवारी:

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र संचालनमा रहेका ग्रामिण सडकहरुमा गाडी संचालन गरे बापत निम्न अनुसारको पटके कर लगाउने ।

क्र.स.	विवरण	करको दर रु.	कैफियत
१	जिप/पिकअप	२००/-	
२	ट्रयाक्टर	३००/-	

अनुसूची -७

बिज्ञापन कर:

होर्डिङ बोर्ड तथा भित्ते लेखनको प्रति स्क्वर फुट रु.५००/- प्रति बर्षका दरले कर लगाउने ।

अनुसूची -८

मनोरञ्जन कर :

क्र.स.	विवरण	करको दर रु.	कैफियत
१	मेला संचालन प्रत्येक पटक	१०,०००/-	
२	हाईभिजन हल	५०००/-	

अनुसूची -९

वहाल विटौरि कर :

क्र.स.	विवरण	करको दर रु.	कैफियत
१			
२			

अनुसूची -१०

पार्किङ शुल्क :

क्र.स.	विवरण	करको दर रु.	कैफियत
१			
२			

अनुसूची -११

ट्रेकिङ्ग, कोयोकिड, क्यानोइङ्ग, बन्जी जम्पिङ्ग, जिपफ्लायर र ज्याफ्टीङ्ग शुल्क :

क्र.स.	विवरण	करको दर रु.	कैफियत
१			
२			

अनुसूची -१२

सेवा शुल्क तथा दस्तुर:

क्र.स.	विवरण	करको दर रु.	कैफियत
१	सम्पति मूल्यांकन, मूल्यांकन अंकको	०.१ प्रतिशत ले हुन आउने रकम	
२	सिफारिस(नागरिकता/गरिव/बिपन्न लगाएत सामान्य प्रकारको)	१००/-	
३	मालपोत सिफारिस	५००/-	
४	प्रमाणित नेपालको प्रयोजन	३००/-	
५	प्रमाणित बैदेशिक प्रयोजन	५००/-	
६	काउन्सिल प्रमाणिकरण	५००/-	
७	गैर सरकारी संस्था सिफारिस	२०००/-	
८	अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था सिफारिस	५०००/-	
९	क्लब/आमा समूह/बाल समूह दर्ता सिफारिस	५००/-	
१०	व्यवसाय सम्बन्धि सिफारिस	५००/-	

११	बिद्युत जडानको लागि सिफारिस	५००/-	
१२	घरको नक्सा पास (लोकमार्ग आसपास)	१०/- वर्ग फुट	
१३	घरको नक्सा पास (लोकमार्ग बाहेक माथिल्लो भाग)	५/- वर्ग फुट	
१४	रोहवरमा बसी कागजात गरेको न्यूनतम	५००/- देखि माथि	
१५	परामर्श सेवा दर्ता सिफारिस	२०००/-	
१६	पशु ब्यबसाय फर्म दर्ता	५००/-	
१७	पशु ब्यबसाय चरिचरण प्रति गोटा	१०/-	
१८	मिलापत्र	५००/-	
१९	लिखित प्रतिलिपी	५०/-	
२०	टेलिफोन/नेटवर्कको टावर	१५०००/-	
२१	बोर्डिङ स्कुल अनुमति	१००००/-	
२२	बोर्डिङ स्कुल कक्षा	१००००/-	
२३	बोर्डिङ स्कुल ठाउँ सारी	५०००/-	
२४	बोर्डिङ स्कुल बाषिक कर(आधारभुत तह)	४०००/-	
२५	बोर्डिङ स्कुल बाषिक कर(माध्यमिक तह)	१००००/-	
२६	लघु बित्त कम्पनि बाषिक कर	५०००/-	
२७	सहकारी संस्था, गैह सरकारी संस्था बाषिक कर	१०००/-	
२८	बैंक तथा वित्तिय संस्था बाषिक कर (क बर्ग)	२५०००/-	
२९	बैंक तथा वित्तिय संस्था बाषिक कर (ख बर्ग)	२००००/-	
३०	बैंक तथा वित्तिय संस्था बाषिक कर (ग बर्ग)	१००००/-	
३१	बैंक तथा वित्तिय संस्था बाषिक कर (घ बर्ग)	५०००/-	
३२	घर जग्गा कारोवार प्रति आना	१०००/-	
३३	वसाईसराई सहयोग दस्तुर	१०,०००/-	(गा पा वाहिर)

गिट्टी/बालुवा/ढुंगा खानी उद्योग:

क्र.स.	विवरण	करको दर रु.	कैफियत
१	गिट्टी बालुवा ढुंगा प्रति ट्रेक्टर	२५०/-	
२	गिट्टी बालुवा ढुंगा प्रति ट्रक	७५०/-	
३	गिट्टी बालुवा ढुंगा प्रति टिपर	१०००/-	
४	छाना छाउने स्लेट ढुंगा खरबर प्रति गोटा	१/-	
५	छाना छाउने स्लेट ढुंगा नापो प्रति गोटा	२/-	
६	टायल बनाउने ढुंगा कटिंग गरेको प्रति गोटा	१/-	

७	टायल बनाउने ढुंगा कटिग नगरेको प्रति गोटा	५/-	

अनुसूची -१३

पर्यटन प्रवेश शुल्क :

क्र.स.	विवरण	करको दर रु.	कैफियत
१			
२			